Europos Parlamentas
2024-2029

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2025/2145(DEC)

5.12.2025

NUOMONĖ

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto

pateikta Biudžeto kontrolės komitetui

dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija
(2025/2145(DEC))

Nuomonės referentas: Evin Incir

PA_NonLegDec

NUOMONĖ

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas ragina atsakingą Biudžeto kontrolės komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti toliau pateikiamą tekstą:

1. primena, kad Migracijos ir prieglobsčio pakto (toliau – Paktas) įgyvendinimas yra naujos ES migracijos ir prieglobsčio valdymo sistemos, kuri nuo 2026 m. vidurio bus taikoma visose valstybėse narėse, pagrindas; atkreipia dėmesį į savo svarbiausią politinį prioritetą siekiant užtikrinti patikimą ES politiką šioje srityje ir vykdyti piliečiams prisiimtus įsipareigojimus; todėl ragina Komisiją užtikrinti, kad Migracijos ir prieglobsčio paktui įgyvendinti būtų skirta pakankamai darbuotojų, įskaitant tinkamą personalą, kuris padėtų valstybėms narėms įgyvendinti visus Pakto aspektus; pabrėžia, kad tam prieglobsčio ir migracijos srityje Komisija turėtų skirti visą savo dėmesį, o žmogiškieji ištekliai ir darbo laikas neturėtų būti švaistomi dėl netikslingų Pakto peržiūrų likus tiek mažai laiko iki jo taikymo pradžios; atkreipia dėmesį į nuoseklios ir veiksmingos stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo migracijos ir prieglobsčio valdymo srityje visose valstybėse narėse svarbą; pabrėžia, kad Pakto įgyvendinimas suteikia galimybę sustiprinti nuoseklų ES teisės, įskaitant įsipareigojimus pagrindinių teisių srityje, taikymą; pabrėžia, kad, norint sėkmingai įgyvendinti Paktą, reikia užtikrinti ne tik perkėlimą į nacionalinę teisę, bet ir praktinį bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis grąžinimo, sienų valdymo ir readmisijos susitarimų su trečiosiomis šalimis klausimais;

2. primena savo įsipareigojimą laikytis įrodymais grindžiamo ir skaidraus politikos formavimo principų; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad neatlikti kelių pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais atliekami reikšmingi ir sisteminiai ES migracijos ir prieglobsčio valdymo teisinės sistemos pakeitimai, poveikio vertinimai; pažymi, kad Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros (EUAA) informacijos suvestinės, kuriomis buvo grindžiamas Komisijos pasiūlymas Sąjungos lygmeniu sudaryti bendrą saugių kilmės šalių sąrašą, nėra viešai prieinamas;

3. palankiai vertina 2024 m. birželio 12 d. pristatytą bendrą Migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimo planą; kartu primena Komisijai Parlamento, kaip vienos iš teisėkūros institucijų, vaidmenį šiame procese; ragina Komisiją suteikti Parlamentui galimybę visapusiškai susipažinti su nacionaliniais įgyvendinimo planais, nacionaliniais nenumatytų atvejų planais ir valstybių narių nacionalinėmis strategijomis, kad būtų užtikrinta veiksminga įgyvendinimo proceso priežiūra, taip pat primena, kad Taryboje su valstybėmis narėmis aptarusi su Pakto įgyvendinimu susijusius klausimus ir laikydamasi lojalaus bendradarbiavimo principo, Komisija atitinkamais dokumentais turėtų dalytis su Parlamentu;

4. palankiai vertina pažangą panaudojant PMIF ir VSF lėšas, tačiau reiškia susirūpinimą dėl išsamių viešųjų duomenų apie nacionalines išlaidas trūkumo ir ragina sukurti bendrą ES lygmens internetinį vidaus reikalų fondų skaidrumo portalą; vis dėlto yra susirūpinęs dėl to, kad sunku gauti išsamius ir visapusiškus duomenis apie išlaidas, ypač pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėse narėse, o tai trukdo biudžeto valdymo institucijai vykdyti patikimą priežiūrą; palankiai vertina tai, kad 2025 m. metiniame biudžete numatyta daugiau lėšų skirti sienų valdymui ir užtikrinti pakankamą

finansavimą Paktui visapusiškai įgyvendinti, ir atkakliai ragina ateinančiais metais toliau laikytis šio požiūrio;

5. pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamą ir savalaikį Sąjungos finansavimą valstybėms narėms ir Sąjungos agentūroms, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos sklandžiai įgyvendinti Sąjungos teisę prieglobsčio ir migracijos srityse; ragina Komisiją stebėti ir padėti laiku daryti pažangą vykdant administracinius, veiklos ir teisinius veiksmus, kurių reikalaujama iš valstybių narių ir Sąjungos agentūrų, kad iki 2026 m. vasaros Paktas būtų visiškai įgyvendintas;

6. pažymi, kad, palyginti su ankstesniais metais, 2024 m. neteisėtai į Sąjungą atvykusių migrantų skaičius sumažėjo; pripažįsta nuolatines Komisijos pastangas palaikyti ryšius su Sąjungos kaimyninėmis trečiosiomis šalimis siekiant spręsti neteisėtos migracijos problemą jos atsiradimo vietoje ir sėkmingai integruoti Sąjungoje teisėtai gyvenančius trečiųjų šalių piliečius; pabrėžia, kad skiriant lėšas partneriams, dalyvaujantiems migracijos valdyme už ES ribų, reikia vykdyti kruopščią priežiūrą ir išsamų patikrinimą, kad būtų užtikrintas suderinamumas su ES standartais, be kita ko, susijusiais su pagrindinėmis teisėmis; primygtinai ragina Komisiją didinti Sąjungos vidaus reikalų fondų programavimo ir įgyvendinimo trečiosiose šalyse skaidrumą ir atskaitomybę; ragina sukurti skaidrų ir nepriklausomą žmogaus teisių stebėsenos mechanizmą, taikomą ES vidaus reikalų fondams trečiosiose šalyse; palankiai vertina Komisijos pastangas didinti valstybių narių solidarumą ir atsakomybės pasidalijimą, ypač labiausiai migracijos ir prieglobsčio problemų paveiktų valstybių narių atžvilgiu; dar kartą ragina Komisiją remti Sąjungos agentūras ir valstybes nares koordinuojant veiksmingas paieškos ir gelbėjimo operacijas Viduržemio jūroje, užtikrinant, kad tokie veiksmai būtų vykdomi laikantis tarptautinės ir Sąjungos teisės;

7. palankiai vertina Komisijos vykdomą teisinės valstybės kriterijų stebėseną taikant teisinės valstybės priemonių rinkinį, įskaitant metinę teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą, kurios skyriuose išsamiai aprašomos atskiros ir sisteminės problemos, susijusios su teisinės valstybės principu įvairiose valstybėse narėse, ir sudaromos sąlygos atlikti išsamią padėties ir jos raidos kiekvienoje valstybėje narėje analizę ir į kurią 2024 m. pirmą kartą buvo įtrauktos keturios plėtros šalys; tebėra susirūpinęs dėl to, kad dėl pernelyg diplomatinio metinės teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos tono ir nesant aiškios individualių ir sisteminių problemų skirties, kai kurie rimčiausi teisinės valstybės principo pažeidimai gali būti sumenkinti; primygtinai ragina Komisiją siekti visapusiškai įgyvendinti Parlamento rekomendacijas dėl ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo sukūrimo, kaip nurodyta 2016 m. spalio 25 d. rezoliucijoje[1] ir užtikrinti tikslesnį ir kokybiškesnį teisinės valstybės kriterijų vertinimą, remiantis ne tik teisės aktų pakeitimais, bet ir konkrečiais ir nepriklausomais jų praktinio taikymo įrodymais; pabrėžia, kad, nors Sąjungos turimas priemonių rinkinys buvo gerokai išplėstas, jo veiksmingumas priklauso nuo nuoseklaus ir tinkamo taikymo visose ES institucijose; ragina daugiau dėmesio teikti konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimui, taikant tvarkaraščius ir išmatuojamus kriterijus; ragina Komisiją išsamiai aprašyti galimus padarinius nesilaikymo atveju, be kita ko, remiantis konkrečiomis priemonėmis,

[1] 2016 m. spalio 25 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo sukūrimo (2015/2254(INL)) (OL C 215, 2018 6 19, p. 162).

įskaitant biudžeto priemones ir finansavimo sąlygas; pakartoja savo poziciją, kad ataskaita turėtų apimti visą ES sutarties 2 straipsnyje nustatytų vertybių taikymo sritį, nes jų negalima vertinti atskirai; pabrėžia, kad reikia sukurti Europos teisinės valstybės semestrą, kuriame būtų nustatyta aiški struktūra su konkrečiais orientyrais ir aktyviu visų ES institucijų indėliu; pabrėžia, kad šis metinis ciklas turi būti grindžiamas patikimais, objektyviais rodikliais ir turi būti aiškiai nurodyta, jog teisinės valstybės principo pažeidimai niekada nėra nereikšmingi ir kad visais nesilaikymo atvejais reikėtų imtis priemonių, analogiškų pagal Europos semestrą taikomoms priemonėms;

8. apgailestauja dėl Komisijos sprendimo, kuriuo daroma išvada, kad Vengrijoje buvo įvykdyta horizontalioji reikiama Chartijos sąlyga, susijusi su teismų nepriklausomumu, ir pagal kurį Vengrijos valdžios institucijos galėjo pradėti reikalauti atlyginti iki maždaug 10,2 mlrd. EUR iš Sąjungos fondų; pakartoja, kad Komisijos sprendimas yra neteisėtas, kaip teigiama nagrinėjamame Parlamento ieškinyje prieš Komisiją byloje C-225/24; ragina Komisiją griežtai laikytis sąlygų principo ir užtikrinti, kad jokios Sąjungos lėšos nebūtų skiriamos tais atvejais, kai toliau daromi sisteminiai teismų nepriklausomumo ar teisinės valstybės principų pažeidimai;

9. reiškia susirūpinimą dėl to, kad vėluojama vykdyti Komisijos procedūras dėl galimybės susipažinti su dokumentais suteikimo; primena, kad Komisija turi skubiai pašalinti šiuos trūkumus, atsižvelgdama į 2023 m. liepos 13 d. Parlamento rezoliucijoje pateiktas rekomendacijas[2];

10. reiškia didžiulį susirūpinimą dėl to, kad Komisija iki šiol nėra pateikusi vykdymo užtikrinimo priemonių ir tolesnių teisėkūros veiksmų, susijusių su Parlamento rekomendacijomis dėl programos „Pegasus“ ir lygiaverčių šnipinėjimo programų naudojimo; primena Komisijai, kad reikia laikytis lojalaus Sąjungos institucijų bendradarbiavimo principo ir Pagrindų susitarime bei Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytų įsipareigojimų, taip pat nepagrįstai nedelsiant pateikti veiksmų planą, kuriuo būtų siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui šnipinėjimo programomis Sąjungoje, visapusiškai pasinaudojant visomis Sutartyse numatytomis teisėkūros ir ne teisėkūros priemonėmis.

2023 m. liepos 13 d. rezoliucija dėl 2019–2021 m. metinės ataskaitos dėl visuomenės teisės susipažinti su dokumentais (2022/2015(INI)) (OL C …, 2024 7 17)
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0295_LT.html.

PRIEDAS. GAUTOS INFORMACIJOS DEKLARACIJA

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį nuomonės referentė pareiškia, kad į savo nuomonę įtraukė su dokumento dalyku susijusią informaciją, kurią, rengdama nuomonę, iki jos priėmimo komitete gavo iš toliau nurodytų interesų grupių atstovų, kuriems taikomas Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro[3], arba trečiųjų šalių valdžios institucijų, įskaitant jų diplomatines atstovybes ir ambasadas, atstovų:

1. Interesų grupių atstovai, kuriems taikomas Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro
Transparency International EU / EU Transparency : 501222919-71
2. Trečiųjų šalių valdžios institucijų, įskaitant jų diplomatines atstovybes ir ambasadas, atstovai
Nėra

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima nuomonės referentė.

Jeigu sąraše esančių fizinių asmenų tapatybę galima nustatyti pagal jų vardą ir pavardę, jų pareigas arba pagal abu požymius, nuomonės referentė pareiškia, kad ji atitinkamiems fiziniams asmenims pateikė Europos Parlamento pranešimą dėl duomenų apsaugos Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kuriame išdėstytos jų asmens duomenų tvarkymui taikomos sąlygos ir su tuo tvarkymu susijusios teisės.

[3] 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro (OL L 207, 2021 6 11, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ
NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	3.12.2025
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 46 –: 25 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Giuseppe Antoci, Jaume Asens Llodrà, Pernando Barrena Arza, Nikola Bartůšek, François-Xavier Bellamy, Ioan-Rareş Bogdan, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Damien Carême, Susanna Ceccardi, Caterina Chinnici, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Alessandro Ciriani, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Estrella Galán, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Paolo Inselvini, Irena Joveva, Erik Kaliňák, Marina Kaljurand, Mariusz Kamiński, Fabienne Keller, Mary Khan, Alice Kuhnke, Murielle Laurent, Fabrice Leggeri, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Michael McNamara, Ana Catarina Mendes, Verena Mertens, Nadine Morano, Matjaž Nemec, Ana Miguel Pedro, Ilaria Salis, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Petra Steger, Cecilia Strada, Alice Teodorescu Måwe, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Kristian Vigenin, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Isabel Wiseler-Lima, Ewa Zajączkowska-Hernik, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Katarina Barley, Anna Maria Cisint, Markéta Gregorová, Monika Hohlmeier, Nikola Minchev, Javier Moreno Sánchez, Jan-Christoph Oetjen, Leoluca Orlando, Oliver Schenk, Sebastian Tynkkynen, Alexandre Varaut, Maciej Wąsik
Posėdyje per galutinį balsavimą pagal 216 straipsnio 7 dalį dalyvavę nariai	Stefano Cavedagna, José Cepeda, Pietro Fiocchi, Andrey Kovatchev, Marcos Ros Sempere, Michał Szczerba, Catarina Vieira

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

46	+
PPE	Magdalena Adamowicz, François-Xavier Bellamy, Ioan-Rareş Bogdan, Caterina Chinnici, Lena Düpont, Monika Hohlmeier, Andrey Kovatchev, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Verena Mertens, Ana Miguel Pedro, Oliver Schenk, Michał Szczerba, Alice Teodorescu Måwe, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Irena Joveva, Fabienne Keller, Michael McNamara, Nikola Minchev, Jan-Christoph Oetjen
S&D	Katarina Barley, José Cepeda, Marina Kaljurand, Murielle Laurent, Ana Catarina Mendes, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemec, Marcos Ros Sempere, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Kristian Vigenin, Alessandro Zan
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Alice Kuhnke, Leoluca Orlando, Catarina Vieira

25	-
ECR	Stefano Cavedagna, Alessandro Ciriani, Pietro Fiocchi, Paolo Inselvini, Mariusz Kamiński, Sebastian Tynkkynen, Maciej Wąsik
ESN	Mary Khan, Milan Uhrík, Ewa Zajączkowska-Hernik
NI	Erik Kaliňák
PfE	Nikola Bartůšek, Jaroslav Bžoch, Susanna Ceccardi, Anna Maria Cisint, Marieke Ehlers, Fabrice Leggeri, Petra Steger, Tom Vandendriessche, Alexandre Varaut
The Left	Giuseppe Antoci, Pernando Barrena Arza, Damien Carême, Estrella Galán, Ilaria Salis

1	0
PPE	Nadine Morano

Sutartiniai ženklai:
+ : už
- : prieš
0 : susilaikė